

Belföld
Külföld
Gazdaság
Utazás
E-világ
A Nap Témája
Kultúra
Sport
EU
Vélemény és vita
Levelezés
Egészség
Környezetvédelem
Háttér
Íránytű
Autós
Interjú
Tudomány
Ahogy tetszik
Befektetés
Fotó galériák
Vállalkozói MH akadémia
Mellékletek
Ombudsmani Jelentés
Milyen legyen Budapest

Vulkán a gleccser alatt

A nap képe

szavazás, dokumentumok
Vita a gyűlöletbeszédre
Vita a gyűlöletbeszédre

Vállalkozzon
a Magyar Hírlappal

2001-10-18 21:57

A hazájuk a legrosszabb otthon (A nap témája)

A menekültek megítélése, a velük való törődés megosztja a közvéleményt. Amíg a boszniai háború elől távozókat meglehetősen empátiával fogadtuk, az afgánok ellen már tüntetést is szerveztünk.

Komoly menekülthullámra számított 1999-ben a jugoszláviai NATO-bombázások idején a magyarok négyötöde - a Medián vizsgálata szerint -, és kétharmaduk minden korlátozás nélkül be is fogadta volna a bajba jutottakat. A többség nem tett különbséget a menekültek megítélésében aszerint, hogy jugoszláviai magyarokról vagy más nemzetiségűekről van-e szó. Akkor a hazai közvélemény roppant módon elfogadó volt.

A Medián egy másik felméréséből viszont kiderül, a színes bőrűek, az arabok iránt már jóval kisebb a tolerancia. Honfitársaink jó része még azt is nehezen viselné el, hogy egy munkahelyen dolgozzon velük, szomszédnak, különösen családtagnak pedig már egyáltalán nem akarja látni őket.

Ráadásul a távoli országokból, a miénktől nagyon különböző kultúrákból érkezettek, ha be is fogadják őket, nehezen illeszkednek be. A színes bőrűek nagy része a menekülttáborokban reked és egyre elérhetetlenebbé válik számukra az önálló életkezdés lehetősége. Vannak, akik a magyar menekülttáborokkal különböző EU-tagállamokba járnak ki munkát vállalni. Egy korábbi felmérés szerint nálunk a menekülteket nem szívesen alkalmazzák, pedig a munkakedv meglenne, mert a táborokban lakók pénzt nem, csak természetbeni juttatásokat kapnak.

A menedékjogi törvény szerint a menedéket kérő külföldi állampolgárok kötelesek "életvitelszerűen" a kijelölt szállásokon tartózkodni - tájékoztatta lapunkat Kőszeg Ferenc, a Magyar Helsinki Bizottság elnöke. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 24 óránál hosszabb ideig csak engedéllyel hagyhatják el a szállás területét. A menekültigazolvány mellé kilépőkártyát kapnak, amelyet a kapussal minden ki- és belépésnél regisztráltatniuk kell. Normál körülmények között (amikor épp nincs háborús menekültáradat - és hozzá kapcsolódóan belső idegenfóbia) a ki-bejárás eléggé laza, akár a kerítésen át, illegálisan is. (Most a táborokat határőrök veszik körül.) A menedéket kérő először is egészségügyi szűrővizsgálatokon esik át, ez idő alatt lényegében karanténban tartják. Szigorú, szinte börtönszerű körülmények között laknak a határország közösségi szállásain elhelyezett menedékkérők. Nyolc ilyen van az országban: Győrött, Szombathelyen, Nagykanizsán, Kiskunhalason, Orosházán, Nyírbátoron, Balassagyarmaton és Budapest Ferihegyen. Automatikusan ide kerülnek azok is, akiknek a menedékkérelmét jogerősen elutasítja a bíróság.

A Genfi Egyezmény értelmében ugyan menedékkérőt nem lehet fogva tartani, csak ha bűncselekményt követ el vagy ha a menedékjogi eljárás során csalárd magatartást tanúsít, a magyar törvények szerint azonban a közösségi szállásokon való "fogva tartás" mégsem törvénysértő gyakorlat. Az 1998-ban - a szervezett bűnözés elleni fellépés farvizén - hatályba lépett idegenrendészeti szigorítás tette lehetővé.

Szeptember 25-ei adatok szerint jelenleg 598 ember lakik közösségi szállásokon, köztük 29 nő és 11 gyerek.

A menekültek túlnyomó többségének nem célja Magyarországon maradni. Az 1993 óta regisztrált 33 ezer menedékkérő közül 26 ezer túnt el nyomtalanul.

Hogyan lesz a kérelmezőből menekült?

Hazajönnek-e mire a fák kirügyeznek?

A nap témája

Bush négy újabb elnöki évet kapott

A nap témája

Kölyökkutyát ölt meg

Kölcsönös segítség: kéz a kézben sztárok és jelöltek

A nap témája

A New York-i jelvényárus jóslata: a Halloween Bushé, a hálaadás Kerryé

A nap témája

Egyhetes hajrá a befektetőkért

A nap témája

Draskovics Tibor: Látjuk, hol kell javítani

Hatszempközt a pénzügyminiszterrel

Paprikás

A nap témája

Barroso európai csapata szavazás nélkül megbukott

A nap témája

Minden szavazat számít

A nap témája

Megspórolják az osztályzást?

A nap témája

A mediokrácia diszkrét bája

A nap témája

Vesszőfutás: bajban Barroso és csapata

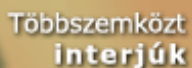
A nap témája

Aranyperegyezés?

A nap témája

Fényből az árnyékba

A nap témája

Amikor a kérelmező védelmet kér Magyarország területén, elindul a menekültügyi eljárás, tudtuk meg a Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgári Hivatalától (BM BAH). A menekültstátust az kaphatja meg, aki hazájában valószínűsíthetően nemzetiségi, faji, vallási okokból, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai meggyőződése miatt üldöztetésnek van kitéve. A menekültek - ha azt törvény vagy jogszabály máshogy nem rendeli - ugyanazokkal a jogokkal bírnak, mint a magyar állampolgárok, de nem rendelkeznek választójoggal, nem hadkötelezettek, s csak olyan munkakört tölthetnek be, ahol a jogszabály nem írja elő a magyar állampolgárságot. A menekültstátus határozatlan időre szól, de visszavonható. Befogadottá az a külföldi állampolgár válhat, aki hazájába átmenetileg azért nem térhet vissza, mert ott halálbüntetésnek, kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak lenne kitéve. A befogadott státus egy évre szól, ezt követően felülvizsgálják.

Magyarországon jelenleg három menekülttábor (más néven befogadóállomás) működik: Bicskén, Debrecenben, Békéscsabán, illetve két szerződéses szálláshely van: a Somogy megyei Vésén és Budapesten a Vöröskeresztnél. A táborok befogadóképessége 2000-2100 fő.

2001. január 1. és szeptember 30. között 6712 fő nyújtott be kérelmet. Ebből 135-öt ismertek el menekültnek, 212-őt befogadottnak. 2176 személyt utasítottak el, és 3156 ember esetén szüntették meg az eljárást. A legtöbben Afganisztánból érkeztek: 2749 fő, közülük csak 40 kapott menekült-, 59 pedig befogadotti státust. A második helyen Banglades áll, 1178 kérelemmel, a harmadikon Irak 778 fővel.

A BM illetékes hivatala hatáskörébe az állampolgársági ügyek, az idegenrendészet és a menekültügy tartozik. A 2000. év költségvetése szerint tavaly 2 milliárd 200 ezer forintot költöttek erre a területre.

A gyerekek és az idősek szenvednek a legtöbbet

Hárdi Lilla pszichiáter, a Cordelia Alapítvány vezetője szerint a menekültek egyik fő lelki gondja a gyökérvesztés, ami sokuk esetében kettős terhelést jelent: fájdalmas az otthon elhagyása és legalább ennyire a család(tagok) elvesztése. Ráadásul ha ezek a veszteségek traumatizáló események - háború, katasztrófa - folytán következnek be, akkor különösen nehéz kiheverni a megrázkódtatásokat.

Az emberek egy részét útközben is érik atrocitások, előfordul, hogy menekülés közben betegszenek meg vagy veszítenek el valakit. Sok hozzánk érkező orvosi és pszichológiai segítséget egyaránt igényel. A szervezett egészségügyi ellátásnak és a civil szervezeteknek köszönhetően többnyire meg is kapják a megfelelő ellátást.

A legnehezebb helyzetben a magányossá vált kiskorúak, az egyedülálló nők és az idősek vannak. Minél kialakultabb, szilárdabb személyiség valaki, annál több esélye van arra, hogy akár segítség nélkül is meggyógyuljon az őt ért traumából.

Hárdi doktornő szerint a gyógyulást és integrálódást egyaránt megkönnyíti, ha a menekült valamilyen értelmes napi tevékenységet folytathat: dolgozhat, tanulhat, vallási közösségbe járhat. Ám többéves börtön, kínzások után már szinte lehetetlen önállóan feldolgozni a történeteket.

A Cordelia Alapítvány speciálisan képzett terapeutákkal, tolmácsokkal dolgozik, szoros és jó kapcsolatban állnak a hatóságokkal. Az általuk alkalmazott pszichoszociális rehabilitáció után már sokan sikeresen integrálódtak a magyar társadalomba, de többen kezdtek új életet másutt is.

Minden afgán menedékkérő Szombathelyre kerül

A szeptember 11-ei események óta a határőrség szombathelyi közösségi szállásán tartózkodik az összes idegenrendészeti eljárás alatt álló afgán állampolgár - közölte a határőrség Idegenrendészeti és Szabálysértési főosztályának vezetője. Dúzs József ezredestől megtudtuk, az ország közösségi szállásairól Szombathelyre csoportosították az afgánokat, és azóta automatikusan oda szállítanak minden zöldhatáron elfogott, Afganisztánból érkezett határsértőt. Szombathely a legjobban őrizhető szállás - tette hozzá Dúzs József.

A szombathelyi közösségi szálláson jelenleg 206 határsértő tartózkodik, közülük 198 afgán. A tábor maximális befogadóképessége 280 fő - tudtuk meg.

Szombathelyen évek óta működik a közösségi szállás és soha semmilyen konfliktus nem volt - mondta lapunk kérdésére a megyei közgyűlés elnöke. Markó Péter úgy véli, a szombathelyi emberek számára természetes a közösségi szállás léte, és megértik az intézkedések fontosságát.

„Mit keresnék én ott diplomával a zsebemben?”

Itt a rendőrnek azt mondhatom: bocsásson meg őrmester úr, de ön téved. A hazámban ilyen elképzelhetetlen - magyarázza Qalandar Shiwxhil afgán származású üzletember, akire Magyarországon a legnagyobb hatással a szabadság van. 1985-ben jött ide tanulni, és 1990-ben a Zrínyi Miklós Katonai Főiskolán vörös diplomával végzett. Hazájából akkor azt az utasítást kapta: menjen haza háborúzni. Két bátyám, akik mindketten pilóták voltak, már elesetek a háborúban. A tágabb rokonságomból 30-40-en haltak meg - emlékszik vissza a negyvenes éveiben járó, jól menő vállalkozást vezető férfi. Semmi kedvem sem volt ahhoz, hogy a feleségemtől és a kisleánytól elszakadjak. Ezért maradtam itt, és a mai napig várom, hogy megkapjam a magyar állampolgárságot. Qalandar Shiwxhil tizenkilenc évesen az afgán belügyminisztériumban dolgozott mint főhadnagy. Itt érte meg, hogy 1979-ben a szovjetek megszállták az országát. Akkor a hódítók azt mondták: az amerikaiak puccsot akarnak végrehajtani, de fél év után már mindenki tudta, hogy ez hazugság - emlékszik vissza a történetekre.

- A tíz évig tartó háború alatt, majd az új hatalom éveiben szinte teljesen elpusztult Afganisztán. Egy épület, egy ház nem maradt épen. A gazdaság és az infrastruktúra nulla. Se oktatási, se egészségügyi intézmények nincsenek. Az emberek két dologhoz értenek: a háborúhoz és az ópiumhoz. A gyerekek már tíz-tizenkét évesen nagyon jól bánnak a fegyverekkel. A gazdák meg rájöttek: ha búzát termelnek, akkor azért mondjuk ezer dollárt kapnak, míg ha a mákból ópiumot készítenek, ugyanazért a munkáért 10 ezer dollárt is megkereshetnek.

- Nem ismerek a hazámra - kesereg a már teljesen európaivá vált férfi. Ami ma Afganisztánban van, az a középkorra emlékeztet. A hatalmon lévő tálibokat csak a teológia érdekli. Minden más tudománnyal szemben elutasítók. Számukra az élet csak szenvedés, küzdelem és a túlvilági életre való felkészülés. Mondja meg, mit keresnék én ott diplomával a zsebemben? - Már két öcsém el is jött hazulról, a többiek is jönni akartak, de apám nem engedi őket. Azt ismételteti, a szülőföld csak szülőföld marad.

„Mit keresnék én ott diplomával a zsebemben?”

Itt a rendőrnek azt mondhatom: bocsásson meg őrmester úr, de ön téved. A hazámban ilyen elképzelhetetlen - magyarázza Qalandar Shiwxhil afgán származású üzletember, akire Magyarországon a legnagyobb hatással a szabadság van. 1985-ben jött ide tanulni, és 1990-ben a Zrínyi Miklós Katonai Főiskolán vörös diplomával végzett. Hazájából akkor azt az utasítást kapta: menjen haza háborúzni. Két bátyám, akik mindketten pilóták voltak, már elesetek a háborúban. A tágabb rokonságomból 30-40-en haltak meg - emlékszik vissza a negyvenes éveiben járó, jól menő vállalkozást vezető férfi. Semmi kedvem sem volt ahhoz, hogy a feleségemtől és a kisleánytól elszakadjak. Ezért maradtam itt, és a mai napig várom, hogy megkapjam a magyar állampolgárságot. Qalandar Shiwxhil tizenkilenc évesen az afgán belügyminisztériumban dolgozott mint főhadnagy. Itt érte meg, hogy 1979-ben a szovjetek megszállták az országát. Akkor a hódítók azt mondták: az amerikaiak puccsot akarnak végrehajtani, de fél év után már mindenki tudta, hogy ez hazugság - emlékszik vissza a történetekre.

- A tíz évig tartó háború alatt, majd az új hatalom éveiben szinte teljesen

elpusztult Afganisztán. Egy épület, egy ház nem maradt épen. A gazdaság és az infrastruktúra nulla. Se oktatási, se egészségügyi intézmények nincsenek. Az emberek két dologhoz értenek: a háborúhoz és az ópiumhoz. A gyerekek már tíz-tizenkét évesen nagyon jól bánnak a fegyverekkel. A gazdák meg rájöttek: ha búzát termelnek, akkor azért mondjuk ezer dollárt kapnak, míg ha a mákból ópiumot készítenek, ugyanazért a munkáért 10 ezer dollárt is megkereshetnek.

- Nem ismerek a hazámra - kesereg a már teljesen európaivá vált férfi. Ami ma Afganisztánban van, az a középkorra emlékeztet. A hatalmon lévő tálibokat csak a teológia érdekli. Minden más tudománnyal szemben elutasítóak. Számukra az élet csak szenvedés, küzdelem és a túlvilági életre való felkészülés. Mondja meg, mit keresnék én ott diplomával a zsebemben? - Már két öcsém el is jött hazulról, a többiek is jönni akartak, de apám nem engedi őket. Azt ismételteti, a szülőföld csak szülőföld marad.

Hontalanok a világban

A lakosságszámukhoz képest legtöbb menekültet befogadó országok (menekültek száma/ezer lakos, 2000 végén):

Örményország 80
Guinea (Nyugat-Afrika) 59
Jugoszlávia 46

A legtöbb menekültet befogadó országok 2000 végén:

Pakisztán 2 000 000
Irán 1 900 000
Németország 976 000

Menekültek származási országa:

Afganisztán 3 580 400
Burundi 568 000
Irak 512 800

(A palesztin menekültek száma, akiknél nem lehet egy származási országról beszélni: 3 800 000) Forrás: UNHCR

Dobozi Pálma, Kunstár Csaba, Mihalicz Csilla, Szarka Klára, Sztankóczy András

nyomtatóbarát verzió

cikk továbbküldése